

2021 ROK JUBILEUSZOWY U ŚW. JAKUBA

2021 – ROKIEM JUBILEUSZOWYM U ŚW. JAKUBA

„Największą zdobyczą, do jakiej możesz tęsknić na ziemi, jest osobowa więź z Bogiem...” F. Bersini

„To nie droga jest trudna, to trudności są drogą”

Droga prowadząca do grobu św. Jakuba w Santiago de Compostela, w Galicji, w północno-zachodniej Hiszpanii, nazywana jest potocznie „Camino de Santiago”. To niezwykła droga, istniejąca od ponad 1000 lat, prowadząca do majestatycznej katedry, gdzie znajduje się, otaczany wielką czcią, grób Apostoła. Jest to droga, na której można konkretnie doświadczyć, że na tej ziemi jest się tylko, a może aż, pielgrzymem. To droga, która uczy pokory, wytrwałości i otwarcia na Boże działanie i drugiego człowieka. Ci, którzy przeszli pieszo jeden ze szlaków prowadzących do Santiago, zauważają, że Camino jest niczym otwieracz do konserw, gdyż uwalnia człowieka z różnych zamknięć, by otworzyć go ostatecznie na coś niezwykłego.

Camino, jak to się przyjęło, nigdy się nie kończy. Ta droga nieustannie kształtuje serca tysięcy ludzi, którzy zdobywają się co roku na to, co może wydawać się głupstwem w oczach świata. Ich pragnienie doświadczenia sacrum jest tak silne, że są w stanie się spakować i iść setki kilometrów, odkrywając krok po kroku sens własnej egzystencji, którym jest sam Bóg. Dla wielu pielgrzymów Camino i Santiago de Compostela stało się swoistym Betlejem, gdzie na nowo rodzi się Chrystus przemieniający ich serca.

Po całodniowej wędrówce zmęczeni pielgrzymi zatrzymują się na noc w bazie noclegowej, pewnego rodzaju schronisku, które po hiszpańsku nazywa się „albergue”. Tutaj warunki są bardzo proste, ale nikt się tym nie przejmuje, gdyż

wszystkich łączy wspólny cel – dojście do grobu św. Jakuba. Tutaj ludzie różnych nacji i języków stają się autentycznie braćmi. Camino powoduje, że znikają międzyludzkie sztuczne uprzedzenia, często wymyślone i napędzane przez polityków. W Europie istnieje kilka szlaków pielgrzymkowych do grobu św. Jakuba. Najstarszym jest Camino Primitivo, zaś szlak francuski (Camino Frances) jest najdłuższym i liczy około 800 kilometrów.

Katedra św. Jakuba Starszego jest celem niezliczonych pielgrzymek z całego świata. Jest jednym z najważniejszych szlaków pielgrzymkowych, obok Rzymu, Jerozolimy i angielskiego sanktuarium maryjnego w Walshingham. Do tych miejsc wierni pielgrzymowali od zawsze.

W 2021 roku do Santiago przybędą rzesze pielgrzymów, mimo restrykcji sanitarnych, aby uczcić Święty Rok (Año Santo): 120 Jubileusz, który jest świętowany w Santiago od czasu ustanowienia tej tradycji w XII wieku. Pierwszy taki Jubileusz został ogłoszony przez papieża Kaliksta II w 1120 roku. Symboliczne uderzenie młotkiem w tzw. Święte Drzwi katedry (Drzwi Przebaczenia) da początek otwarciu i inauguracji Świętego Roku Jakubowy. Poprzedni Jubileusz miał miejsce w 2010 roku. Z tej okazji do Santiago, oprócz rzeszy pielgrzymów, przybył nawet Ojciec Święty Benedykt XVI. Święty Rok ogłaszany jest wtedy, gdy obchodzona 25 lipca uroczystość świętego Jakuba wypada w niedzielę.

PATRON PIELGRZYMÓW

Historia pięknego miasta Santiago sięga IX wieku. Wszystko zaczęło się w momencie odnalezienia grobu św. Jakuba Starszego, co dało początek – trwającemu aż po dzień dzisiejszy – kultowi Apostoła w zakątku galicyjskiej diecezji Iria Flavia. Święty Jakub, syn Zebedeusza, znany z porywczego usposobienia („syn gromu”), był jednym z trzech umiłowanych uczniów Chrystusa. Został powołany razem ze swoim bratem Janem jako jeden z pierwszych, którzy mieli dać świadectwo o prawdzie (Mt 4, 21 – 22). Był również bezpośrednim świadkiem wskrzeszenia córki Jaira (Mk 5, 37), przemienienia na górze Tabor (Łk 9, 28) oraz modlitwy w Ogrójcu (Mt 26, 37).

W latach 30-tych I w. n.e., prowadził akcję misyjną na Półwyspie Iberyjskim. Jego drogowskazem, według legendy, miała być Droga Mleczna. W Saragossie ok. 40 roku ukazała się Apostołowi Matka Boża, aby go pocieszyć i zapewnić, że mieszkańcy Półwyspu wkrótce się nawrócą. Po tym zjawieniu św. Jakub z całą mocą propagował chrześcijaństwo na terenach dzisiejszej Hiszpanii.

Po zakończeniu nauczania powrócił do Jerozolimy, gdzie został ścięty z rozkazu Heroda Agrypy I. Jakuba stracono bez procesu, zapewne dlatego, aby nie przypominać ludowi procesu Chrystusa i nie narazić się tym samym na jakieś nieprzewidziane sytuacje. Był pierwszym Apostołem, który poniósł męczeńską śmierć. Legenda podaje, że zanim Apostoł został ścięty, ucałował swego kata. Ten

gest wywarł tak olbrzymie wrażenie na oprawcy, że nawrócił się i następnie sam poniósł śmierć męczeńską. Według przekazów jego uczniowie Atanazjusz i Teodozjum przewieźli ciało z Ziemi Świętej do Galicji. Święty Jakub został pochowany w miejscowości Iria Flavia, niedaleko miasteczka Padron.

Jak głosi legenda, około 813 roku, spadające na wzgórze Libredon gwiazdy wskazały pustelnikowi Pelagiuszowi (Pelayo) miejsce pochówku Apostoła. Wkrótce po tym zdarzeniu, z polecenia władcy Asturii Alfonsa II, wzniesiono w tym miejscu kościół, wokół którego powstała osada o nazwie Locus Sancti Iacobi (Miejsce Świętego Jakuba) lub Campus stellae „Pole Gwiazdy”.

W czasie zwycięskiej bitwy króla Asturii Ramiro I z Arabami, którzy od około 711 roku panowali na Półwyspie Iberyjskim, na czele wojsk chrześcijańskich miał się ukazać Apostoł na białym rumaku z mieczem w dłoni. Od tej pory chrześcijanie walczący z niewiernymi Maurami mieli dodawać sobie ducha walki okrzykami: „Synu Gromu, ratuj!”. Natomiast około 1661 roku król Filip IV ogłosił Apostoła oficjalnym patronem całej chrześcijańskiej Hiszpanii.

W ikonografii św. Jakub przedstawiany jest raz jako pielgrzym z kijem pielgrzymim w dłoni, raz jako pogromca Maurów na białym rumaku (Matamoros) lub jako nauczyciel Słowa Bożego, siedzący na tronie, tak jak to ma miejsce z głównym ołtarzu katedry.

MIEJSCE PEŁNE WDZIĘKU...

Dziś miasto Santiago, zbudowane z złocistego granitu, należy do najpiękniejszych w Hiszpanii. Położone jest na skalistym płaskowyżu, które otaczają wzgórza. Współczesna Galicja, do której przychodzą tłumnie pielgrzymi, jest autonomicznym regionem, posiadającym swój odrębny system władzy i język. Każdy kto przeszedł pieszo minimum 100 kilometrów lub przejechał na rowerze minimum 200 kilometrów otrzymuje specjalny dyplom pielgrzyma po łacinie, który potwierdza jego pielgrzymowanie do grobu Apostoła Jakuba. Santiago jest niezwykle urokliwym miastem. Znajdujące się tu zabytki zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego. W jego centralnym punkcie wznosi się monumentalna katedra, w której – pod ołtarzem głównym – znajduje się sarkofag skrywający relikwie św. Jakuba. Od kilku lat budynek świątyni jest poddawany gruntownej renowacji, aby w odnowionym stanie mógł przywitać pielgrzymów w Roku Jubileuszowym 2021.

Świątynia łączy w sobie dwa style: romański i barokowy. Jej konsekracja miała miejsce w 1211 roku. Jest to kościół na planie krzyża łacińskiego, posiadający trzy nawy. Do jego wnętrza prowadzą trzy wejścia. Wejście główne znajduje się w barokowej elewacji (Obradoiro), ujętej z obu stron okazałymi wieżami. Przed koronkową elewacją widoczne są potężne, dwubieżne schody. W zwieńczeniu fasady widoczna jest monumentalna postać św. Jakuba. Fasada Obradoiro przysłania

cenny element katedry – dawny główny portal – słynny Portyk Chwały (Portico de la Gloria). Składa się on z dwóch rzędów potrójnych arkad, połączonych skrzyżowanymi łukami. Środkową arkadę dzieli kolumna, opleciona drzewem Jessego, przedstawiającym genealogię Chrystusa. Na niej umieszczona jest siedząca postać św. Jakuba jako pielgrzyma. W jednej ręce trzyma on laskę podróżną, w drugiej banderolę z napisem: „Me missit Dominus” („Pan mnie posłał”).

W przeszłości każdy pielgrzym przybywający do katedry, miał obowiązek dotknąć kolumnę swoją dłonią oraz otrzymywał tu uderzenie różgą w plecy, jako pokutne napomnienie. Do najcenniejszych obiektów znajdujących się we wnętrzu katedry należy Capilla Major ze złoconym ołtarzem głównym, w którym dominuje potężna, XIII – wieczna, rzeźba św. Jakuba, na ramionach którego znajduje się płaszcz wykonany ze srebrnej blachy i przyozdobiony cennymi klejnotami. W zwyczaju jest, aby pielgrzym objął rękoma i ucałował figurę Apostoła. Pod ołtarzem znajduje się krypta ze srebrnym sarkofagiem, we wnętrzu którego umieszczone są relikwie św. Jakuba.

Nieodłącznym elementem nawiedzenia katedry jest udział we Mszy św., podczas której uruchamiana jest największa kadzielnica na świecie (botafumeiro) w momencie, kiedy wierni śpiewają hymn na cześć św. Jakuba.

Botafumeiro waży ponad 70 kg. Tę niezwykłą kadzielnicę z wonnościami wprawia w ruch ośmiu mężczyzn ubranych w historyczne stroje. Botafumeiro wiruje nad głowami zebranych wiernych od jednego sklepienia świątyni do drugiego. Tylko raz, w całej historii, doszło do jej zerwania się. Na szczęście nikt nie ucierpiał, gdyż kadzielnica wypadła z katedry przez witraż i wpadła do fontanny sąsiadującej z sanktuarium św. Jakuba.

Znakiem pielgrzyma, zmierzającego do Santiago, jest **muszla**. Dzisiaj każdy, kto przybywa do grobu, albo wchodzi na jeden ze szlaków wiodących do Santiago, zaopatruje się w taką białą, dużą muszlę. Niegdyś była ona potwierdzeniem przebytej pielgrzymki do grobu św. Jakuba. Muszlę o takich rozmiarach można spotkać głównie na terenach Galicji. W dawnych czasach muszla służyła pielgrzymom również do czerpania wody lub jako swoisty talerz, na który okoliczni mieszkańcy dawali strawę utrudzonym drogą pielgrzymom.

Muszla, wprawdzie już nie biała, lecz żółta, stała się również oznaczniakiem szlaków pielgrzymkowych, które prowadzą do grobu Apostoła. Stąd też pochodzi stwierdzenie: „Za muszelką marsz!” Po modlitwie przy grobie św. Jakuba pielgrzymi mają zwyczaj udać się do miejsca uważanego przed wiekami za „koniec świata” – na przykład Finisterre, gdzie palą swe pielgrzymie ubrania i buty lub w ogóle jakąś część ze swego ubrania na znak przemiany. Odtąd stają się nowym człowiekiem.

LITANIA DO ŚW. JAKUBA

Kyrie eleison.

Chryste eleison. Kyrie eleison.

Chryste, usłysz nas.

Chryste, wysłuchaj nas.

Ojczy z nieba Boże, zmiłuj się nad nami.

Synu, Odkupicielu świata, Boże

Duchu Święty, Boże

Święta Trójco, jedyny Boże

Święta Maryjo, Królowo Apostołów, **módl się za nami.**

Królowo Męczenników

Święty Jakubie Apostole

Synu Zebedeusza

Bracie świętego Jana Apostoła

Gotowy na wezwanie Pana

Powołany przez Jezusa na ucznia

Wybrany Apostołem

Opuszczający wszystko dla Jezusa

Synu gromu

Uprzywilejowany przez swego Mistrza

Świadku wskrzeszenia córki Jaira

Urzeczony dwukrotnym cudownym połowem ryb

Obecny przy Przemienieniu Pańskim

Towarzyszający Jezusowi w Ogroju

Świadku Męki i Śmierci Jezusa

Wierny Chrystusowi aż do końca

Prześladowany dla Jezusa

Głowo Kościoła Jerozolimskiego

Jaśniejący wiarą i pobożnością

Przyjacielu Chrystusa

Znoszący wzdarcie i poniżenie

Doskonały w ubóstwie

Przykładzie gorliwości apostoelskiej

Niestrudzony pielgrzymie

Opiekunie wdów i sierot

Pelen miłości bliźniego

Przebaczający swemu zdrajcy i katu

Pozyskujący go dla Chrystusa

Święty mieczem za wiarę

Pierwszy Męczenniku wśród Apostołów

Wspierający rycerzy w walce z wrogami

Patronie zakonu rycerskiego

Opiekunie pielgrzymów
Dzielny nasz obrońco w walce ze złym duchem
Niezawodny nasz Patronie przed Bogiem
Patronie Portugalii i Hiszpanii

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, przepuść nam Panie.
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, wysłuchaj nas Panie.
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.

Módl się za nami święty Jakubie Apostole,
Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.

Módlmy się:

Wszechmogący wieczny Boże, który krwią męczeńską świętego Jakuba uświęciłeś pierwsze owoce kapłaństwa Twoich Apostołów, spraw, aby Twój Kościół został wzmocniony Jego wyznaniem wiary i zawsze cieszył się Jego wstawiennictwem.

Panie, opiekuj się Twoim ludem i strzeż go, aby wsparty pomocą świętego Jakuba Apostoła, podobał się Tobie swoim postępowaniem służył Ci w wolności ducha. Daj nam, prosimy Cię Panie, naśladować w swoim życiu wiarę i czyny Twego sługi świętego Jakuba Apostoła, abyśmy wierni Tobie w wierze i miłości, służyli Ci godnie swoim postępowaniem. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen.